

СЕКЦІЯ 3

SECTION 3

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ
ECONOMIC THEORY AND HISTORY
OF ECONOMIC THOUGHT

УДК 330.1

Абрамов Ф. В.

к. е. н., доцент,
доцент кафедри загальної економічної теорії,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

**ВПЛИВ ЦІЛЬОВОЇ ТА ЕТИЧНОЇ НЕЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМАЛЬНИХ
ПРАВИЛ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙНИХ РЕФОРМ**

Успішність інституційних реформ надзвичайно важлива для подолання найактуальніших проблем сьогодення, адже значна їх частина викликана, переважно, неефективністю чинних формальних правил [1 – 4]. Більш того, у випадку провалу реформ дані проблеми можуть не лише залишитися невирішеними, а навпаки посилитися. Тому виявлення чинників, що визначають успішність інституційних реформ є актуальним завданням, що стоїть перед дослідниками.

Метою статті є виявлення впливу цільової та етичної неефективності формальних правил на ефективність інституційних реформ в умовах поширення практики маніпулювання суспільними настроями.

Одною з багатьох причин неефективності інституційних реформ можуть стати цільова чи етична неефективність формальних правил [5]. Проте ступінь тяжкості їх негативних наслідків може змінюватись в дуже широких межах. Фактором, що визначає тяжкість негативного впливу цільової та етичної неефективності формальних правил на ефективність інституційних реформ є поширення практики маніпулювання суспільними настроями.

За відсутності маніпулювання суспільними настроями, прийняття формальних правил з цільовою чи етичною неефективністю – базових формальних правил – призводить до неефективності інституційних реформ внаслідок прийняття додаткових другорядних формальних правил, що мають забезпечити належне виконання базових формальних правил та компенсувати їх неефективність. Подібні спроби примусу до виконання вимог неефективних базових формальних правил, призводять до стрімкого зростання кількості та заплутаності бюрократичних процедур, що у свою чергу, призводить до, ще більшої неефективності чинних формальних правил та загрожує успішності інституційних реформ. Проте, в даних умовах, неефективні базові формальні правила будуть характеризуватися, або симетричністю витрат зміни, або прямою несиметричністю витрат зміни [6], внаслідок чого, данні формальні правила можуть бути легко замінені, щойно буде з'ясована їх цільова чи етична неефективність.

У випадку якщо практика маніпулювання суспільними настроями набула значного поширення і базові формальні правила перетворилися на інструмент маніпулювання, їх негативний вплив на успішність інституційних реформ суттєво посилюється. Цьому сприяє: по-перше, зворотня несиметричність витрат зміни базових формальних правил, а по-друге, здатність формальних правил з цільовою чи

етичною неефективністю самостійно створювати умови, що є сприятливими для маніпулювання суспільними настроями.

Таким чином, прийняття формальних правил, що характеризуються цільовою або етичною неефективністю негативно позначається як на ефективності чинних інституціональних рамок, так й визначає низьку ефективність інституційних реформ у віддаленій перспективі.

В умовах поширення практики маніпулювання суспільними настроями, негативний вплив формальних правил з цільовою або етичною неефективністю на ефективність інституційних реформ суттєво посилюється внаслідок зворотної несиметричності витрат зміни базових формальних правил та їх здатності створювати умови, що є сприятливими для маніпулювання суспільними настроями.

Список літератури

1. Cooray A., Schneider F. Does corruption throw sand into or grease the wheels of financial sector development?. *Public Choice*. 2018. Vol. 177. № 1 – 2. P. 111 – 133.

2. Dreher A., Schneider F. Corruption and the shadow economy: an empirical analysis. *Public Choice*. 2010. Vol. 144. № 1 – 2. P. 215 – 238.

3. Speroni di Fenizio P., Gewurz D.A. The space of all proportional voting systems and the most majoritarian among them. *Social Choice and Welfare*. 2019 Vol. 52. № 4. P. 663 – 683.

4. Foote C.L., Goetz C.F. The Impact Of Legalized Abortion On Crime: Comment. *The Quarterly Journal of Economics*. 2008. Vol. 123. № 1. P. 407 – 423.

5. Абрамов Ф. В. Критерии эффективности формальных правил и их влияние на экономическое развитие. *Вісник Одеського національного університету*. 2011. Т. 16, Вип. 20. С. 7 – 13.

6. Абрамов Ф. В. Факторы устойчивости формальных правил. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ» Збірник наукових праць. Тематичний випуск: Технічний прогрес і ефективність виробництва. Харків: НТУ «ХПІ»*. 2012. № 25. С. 122 – 127.

УДК 334.01

Ніжнік А. А.

аспірантка

Національний транспортний університет

КОНЦЕПЦІЯ ПЕРЕВАГ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ІНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЕКТАХ

Більшість інфраструктурних проектів реалізуються державним сектором за традиційним методом завдяки притаманному йому використанню, та готовності прийняти власну експертизу при здійсненні таких проектів. Однак, через недоліки, які спостерігаються при прийнятті традиційного методу для реалізації інфраструктурних проектів, який включає, і не обмежується витратами та перевищенням часу, національні уряди переходять до державно–приватного партнерства (ДПП).

Існує безліч причин цих переходів до ДПП для реалізації інфраструктурних проектів у дорожньо-транспортному комплексі. Необхідність подолання розриву в інфраструктурі через бюджетні обмеження та перевага прийняття вищого рівня